

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A LA SEGURETAT CIUTADANA (PREVENCIÓ I SEGURETAT)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 26 d'octubre de 2022, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- Estava patint molèsties ocasionades per unes persones que han ocupat diferents immobles.
- Els problemes provenen de les amenaces constants per part de les persones que ocupen aquells immobles. A més feien sorolls a qualsevol hora, generaven brutícia i baralles contínues, venien drogues i hi havia menors desatesos i sense escolaritzar.
- Des dels baixos d'aquells immobles s'accedeix fàcilment a més de trenta habitatges, qüestió que incrementa la sensació d'inseguretat.
- Un dels immobles pertany a un fons d'inversió i l'altre a un particular, del qual coneixen les dades. Han contactat amb els propietaris, però no obtenen cap resposta.
- La situació és coneguda pel Districte de Sant Martí, a través d'una consellera de Districte, però tampoc no respon els correus electrònics que li dirigeix el veïnat.
- El dia 25 d'octubre, les persones ocupants van intentar ocupar altres baixos propers i hi va intervenir el cos de Mossos d'Esquadra, que ho va impedir.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **al Districte de Sant Martí** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 31 d'octubre de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 11 de novembre de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa el següent:

Des de principis de l'any 2022, s'han rebut diverses demandes a través de l'aplicatiu IRIS per molèsties relacionades amb civisme i sorolls en aquest domicili i en un altre bloc de pisos majoritàriament ocupat.

Alguns d'aquests pisos són rellogats entre famílies o coneguts dels mateixos grups d'amistat, sota la sospita d'activitats il·lícites als domicilis o a l'entorn més proper.

L'ocupació dels baixos d'un dels immobles es va denunciar mitjançant diligències, per un vigilant de l'empresa Securitas. En aquestes diligències van quedar investigades dues persones ocupants.

Es tracta de dos grups de persones vinculats familiarment que alteren la convivència en aquella zona, atès que fan molt soroll a l'interior dels domicilis, generen una gran quantitat de residus, embruten i ocupen la via pública. Els seus membres tenen una actitud hostil cap al veïnatge i cap a la policia, fan que s'alteri la convivència i que hi hagi enfrontaments verbals. Els menors d'aquestes famílies estan bona part del dia al carrer jugant, sense vigilància o custòdia dels seus progenitors.

La situació està generant una gran quantitat de trucades al telèfon d'emergències 112. Aproximadament es comptabilitzen unes cinquanta trucades el mes d'octubre.

El regidor del Districte ha rebut una carta d'un representant veïnal, en la qual demanen una sèrie d'intervencions per reduir la situació de conflictivitat existent i buscar solucions a aquesta preocupació del barri de Poblenou.

El dia 9 de novembre va tenir lloc una Audiència Pública en la qual van intervenir les persones afectades, i el regidor i el gerent del Districte van poder tenir-hi un primer contacte per conèixer la situació i atendre les seves preocupacions.

El dia 14 de novembre es va convocar una reunió amb el veïnat a la Regidoria amb la presència de la GUB i dels MMEE per tractar aquest tema.

Els mitjans de comunicació han fet ressò d'aquesta problemàtica.

Pel que fa a l'actuació policial, s'ha planificat una intervenció des de dos vessants diferenciats en el temps d'execució.

- A curt termini: presència policial en horari de tarda i tarda/nit, amb el suport de, com a mínim, dues dotacions policials de Guàrdia Urbana (GUB) i de Mossos d'Esquadra (MMEE), donat el gran nivell de conflictivitat de part dels ocupants i pel fet de poder veure's superat en nombre de persones en cas d'un conflicte.

S'ha posat en coneixement dels MMEE per fer intervencions conjuntes, per la dificultat operativa que suposa donar resposta a diferents problemàtiques de competència alternativa de cada cos. L'ocupació d'habitatges privats és competència dels MMEE, i les trucades al 112 es deriven directament a les seves dotacions. En canvi, si les trucades són per motius de convivència, el servei es deriva a la GUB.

En qualsevol cas, el desplegament de dispositius conjunts a la zona és un recurs temporal, de xoc, amb intenció de reconduir conductes que són conseqüència de l'element nuclear de l'ocupació.

També es requerirà un reforç dels equips de neteja municipal per acompanyar els dispositius policials.

- A mitjà termini: conèixer la situació dels immobles privats ocupats, si s'ha denunciat l'ocupació, i en quin moment es troba el procediment judicial, i valorar si existiria la possibilitat d'accelerar aquest procés, atesa la situació de risc que denuncia el veïnat.

S'ha demanat la informació als MMEE per accelerar el procediment.

CONSIDERACIONS

1. La intervenció policial en la situació d'inseguretat denunciada

En algunes ocasions, l'ocupació indeguda d'habitatges per part de persones que tenen un perfil conflictiu acostuma a ocasionar un deteriorament de la convivència i causa molèsties que poden arribar a generar inseguretat.

Aquest és el cas objecte d'estudi, en el qual les persones ocupants mostren actituds que generen un augment de la conflictivitat, la inseguretat i el deteriorament de l'espai públic al voltant dels habitatges ocupats.

Convé indicar que, malgrat que el cos dels MMEE és el competent en matèria de seguretat ciutadana i ordre públic, la GUB col·labora en les funcions de policia de seguretat ciutadana d'acord amb el que estableix la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya (art. 28), i el "Conveni marc de coordinació i col·laboració en matèria de seguretat pública i policial entre el Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona".

El conveni preveu una **col·laboració dels dos cossos policials per abordar situacions que suposin un ús intensiu de la via pública i que generin conflictes greus de convivència en espais públics**, com és el cas objecte d'aquesta queixa.

Tal com assenyala l'informe municipal, s'estan duent a terme diverses actuacions en aquella zona per tractar la problemàtica. Així, s'han programat serveis preventius per reforçar la neteja i s'han dedicat més recursos policials que estan intervenint de manera coordinada, dissenyant un dispositiu en funció de la situació detectada i incrementant el servei de patrullatge preventiu.

Aquesta intervenció pot ajudar a minvar considerablement la situació d'incivisme i d'inseguretat que s'està patint, però està clar que no cessarà fins que no es desallotgin els immobles ocupats.

Una altra qüestió que volem destacar és **el traspàs d'informació al veïnat, a fi que coneguin de primera mà com s'està abordant la situació**. La Sindicatura valora positivament aquesta pràctica comunicativa entre els cossos policials encarregats de mantenir la seguretat i el veïnatge que mostra preocupació per la seguretat dels seus barris. Aquest tipus d'actuació acostuma a ser enriquidora per ambdues parts, ja que pot traduir-se en un intercanvi mutu d'informació de gran utilitat.

2. Procés per posar fi a l'ocupació dels immobles

Segons informa la GUB, els immobles ocupats són de titularitat privada. Per tant, cal que la propietat iniciï les accions oportunes per procedir a la seva recuperació, d'acord amb les facultats relatives a la propietat que estan reconegudes en el Codi civil (art. 348 i següents).

Ara bé, el procediment per posar fi a aquestes situacions d'ocupació il·lícita és complex i requereix la participació de l'Administració de justícia. Una vegada aquesta es pronunciï i ordeni el desallotjament, si les persones ocupants no marxen de manera voluntària, hauran d'intervenir de nou els cossos de seguretat, actuant com a policia judicial, tal com determina la Llei 16/1991, de 10 de juliol, de les policies locals (arts. 10 i 16). Per tant, els cossos policials s'hauran de posar a disposició del jutge o jutgessa a fi de donar compliment a la resolució judicial que es dicti.

Segons informen els responsables municipals, s'ha demanat informació als MMEE, com a cos policial competent en casos d'ocupació d'immobles, per tal de conèixer quines actuacions han emprès les persones propietàries i saber en quin punt del procediment es troben.

La Sindicatura considera del tot necessari que, una vegada s'obtingui aquesta informació, es transmeti al veïnat i s'informi sobre el procediment i els seus terminis.

3. La presència d'infants en els edificis ocupats i en l'espai públic

La interessada denunciava que hi havia persones menors d'edat entre els membres de les famílies ocupants. Aquesta informació ha estat confirmada per la GUB, que ha manifestat que els infants acostumen a estar bona part del dia al carrer, sense vigilància de les persones progenitores ni de cap altra persona adulta.

La Sindicatura entén que s'ha alertat d'aquesta situació els serveis socials per tal que vetllin per la protecció del benestar dels infants i adolescents i en garanteixin l'educació i el seguiment pediàtric.

El fet que estiguin bona part del dia al carrer és un indicatiu d'absentisme escolar. En aquest sentit, està comprovat que l'abandonament de l'ensenyament en etapes obligatòries té una incidència negativa futura en les vides dels que ara són menors d'edat, i que poden arribar a reproduir els models de conducta dels seus progenitors.

Recordem que la Carta de ciutadania —Carta de drets i deures de Barcelona— estableix que totes les persones tenen dret a una escolarització de qualitat que

satisfaci alhora els objectius d'equitat i d'excel·lència, i a una educació en valors cívics i democràtics que erradiqui qualsevol forma de discriminació. L'Ajuntament estimularà la innovació i consolidarà les pràctiques que afavoreixin l'equitat, la qualitat i més inclusió social en els contextos dels barris i de la ciutat, i promourà compromisos educatius de barri, entre tots els centres i els agents educatius (art. 15.1).

Per tant, **és important que s'actui des dels serveis socials, a fi que aquests infants estiguin atesos adequadament i tinguin un acompanyament educatiu i un seguiment pediàtric.**

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **el Districte de Sant Martí està actuant de manera adequada per abordar la problemàtica d'incivisme i inseguretat provocada arran de l'ocupació de diversos habitatges.**

Això no obstant, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de Sant Martí** que continuï fent un seguiment exhaustiu de la situació i que implementi totes les mesures que calguin per pal·liar els efectes que l'ocupació està tenint en l'espai públic.
- **Recomanar al Districte de Sant Martí** que, en tot moment, mantingui informat el veïnat sobre les actuacions dutes a terme i les que estiguin previstes per posar fi a l'ocupació i a les seves conseqüències.
- **Recomanar al Districte de Sant Martí** que, si encara no ho ha fet, alerti als serveis socials sobre la presència de menors en els habitatges ocupats i en l'espai públic.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.